บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัยและการรวบรวมข้อมูล

กลุ่มตัวอย่างประชากร

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นพยาบาลวิชาชีพที่เป็นสมาชิกของสมาคมพยาบาลแห่งประเทศไทยประเภทตลอดชีพ และสามัญประจำปี การสุ่มตัวอย่างเป็นแบบชนิดแบ่งชั้น (Stratified random sampling) ทำการสุ่มตัวอย่างจากรายชื่อสมาชิกของสมาคมพยาบาลแห่งประเทศไทยจากทะเบียนสมาชิกของสมาคมพยาบาลแห่งประเทศไทย โดยจำแนกสมาชิกออกเป็นสมาชิกของสมาคมพยาบางแห่งประเทศไทย สาขาภาคกลาง ภาคเหนือ ภาคใต้ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคตะวันออก ได้จำนวนสมาชิกสมาคมพยาบาลฯ ภาคกลาง จำนวน 1753 คน ภาคเหนือ จำนวน 721 คน ภาคใต้ จำนวน 261 คน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 311 คน และภาคตะวันออกจำนวน 422 คน จากนั้นทำการสุ่มตัวอย่างประชากรภาคละ 200 คน คิดเป็นประชากรจากภาคกลางร้อยละ 11.41 ภาคเหนือ ร้อยละ 27.44 ภาคใต้ ร้อยละ 76.62 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ร้อยละ 66.66 และภาคตะวันออก ร้อยละ 47.39 ได้จำนวนประชากรทั้งสิ้น 1000 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นต่อบทบาทและกิจกรรมของสมาคมพยาบาลแห่งประเทศไทย ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยมีวิธีดำเนินการเป็นขั้นตอนดังนี้

1. ตั้งวัตถุประสงค์ในการออกแบบสอบถามให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยและอยู่ในขอบเขตของการวิจัย

2. ศึกษาถึงบทบาทและกิจกรรมของสมาคมพยาบาลแห่งประเทศไทยจากเอกสาร วารสาร หนังสือและระเบียบข้อบังคับของสมาคมพยาบาลแห่งประเทศไทยตลอด-จนได้สัมภาษณ์ อาจารย์ ประถิมภ์ ทรงธนศักดิ์ เลขาธิการประจำสมาคมพยาบาลฯ

เพิ่มเติมเพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับกิจกรรมต่าง ๆ ที่ทางสมาคมได้จัดทำแล้วและกำลังดำเนินการอยู่นั้นมีความถูกต้องและครอบคลุมเพื่อที่จะใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

3. สร้างแบบสอบถาม ให้มีเนื้อหาเฉพาะและครอบคลุมวัตถุประสงค์ในการวิจัยแบบสอบถามความคิดเห็นต่อบทบาทและกิจกรรมของสมาคมพยาบาลแห่งประเทศไทยแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพโดยทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบมี 8 ข้อ

ตอนที่ 2 ข้อ 1 – 2 เป็นแบบสอบถามความสนใจของสมาชิกต่อการดำเนินงานของสมาคมพยาบาลและแหล่งที่สมาชิกทราบข่าวการดำเนินงานของสมาคมพยาบาลฯ ข้อ 3 – 22 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นต่อขอบข่ายงานของแผนก และโครงการต่าง ๆ ของสมาคมพยาบาลแห่งประเทศไทย โดยแบ่งออกเป็น

ข้อ 3 – 4 งานของแผนกวิชาการ
ข้อ 5 – 6 งานของแผนกสวัสดิการ
ข้อ 7 – 8 งานของแผนกประชาสัมพันธ์
ข้อ 9 – 10 งานของแผนกอาสาสมัคร
ข้อ 11 – 12 งานของแผนกพยาบาลพิเศษ
ข้อ 13 – 14 งานของแผนกบริการชุมชน
ข้อ 15 – 16 งานของแผนกวิเทศสัมพันธ์
ข้อ 17 – 18 งานของแผนกวารสาร
ข้อ 19 – 20 งานของโครงการวางแผนครอบครัว
ข้อ 21 – 22 งานของโครงการพัฒนาวิชาชีพ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นต่อกิจกรรมต่าง ๆ ที่สมาคมพยาบาลฯ ได้จัดดำเนินการและให้บริการแก่สมาชิกและสังคมมาแล้ว จำนวน 27 ข้อ

โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น

ข้อ 1 – 2 กิจกรรมของแผนกวิชาการ
ข้อ 3 – 4 กิจกรรมของแผนกสวัสดิการ
ข้อ 5 – 8 กิจกรรมของแผนกประชาสัมพันธ์
ข้อ 9 – 11 กิจกรรมของแผนกอาสาสมัคร
ข้อ 12 – 13 กิจกรรมของแผนกพยาบาลพิเศษ
ข้อ 14 – 15 กิจกรรมของแผนกบริการชุมชน
ข้อ 16 – 17 กิจกรรมของแผนกวิเทศสัมพันธ์
ข้อ 18 – 22 กิจกรรมของแผนกวารสาร
ข้อ 23 – 25 กิจกรรมของโครงการวางแผนครอบครัว
ข้อ 26 – 27 กิจกรรมของโครงการพัฒนาวิชาชีพ

4. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปหาความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) โดยปรึกษากับอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งเคยเป็นกรรมการของสมาคมพยาบาลฯ ดังนี้คือ

อาจารย์จากคณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล	1	ท่าน
อาจารย์จากภาควิชาพยาบาล โรงพยาบาลรามาธิบดี	1	ท่าน
อาจารย์จากภาควิชาพยาบาลศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	3	ท่าน
ผู้ทรงคุณวุฒิจากสภากาชาดไทย	1	ท่าน

แล้วนำมาปรับปรุงแบบสอบถามดังนี้

แบบสอบถามตอนที่ 2 ในข้อที่ถามถึงความคิดเห็นของสมาชิกที่มีต่อขอบข่ายงานของแต่ละแผนก และโครงการของสมาคมพยาบาลฯ เพิ่มข้อเลือกตอบคือ "ไม่ทราบ" ในกรณีที่สมาชิกไม่เคยทราบว่าแต่ละแผนก และโครงการต่าง ๆ ของสมาคมพยาบาลฯ มีขอบข่ายงานหรือดำเนินการอย่างไรบ้าง

แบบสอบถามตอนที่ 3 ปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงข้อความบางตอนให้เหมาะสมรวมทั้งหมด 32 ข้อ ปรับปรุงใหม่ได้ 27 ข้อ

5. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปหาความเที่ยง (Reliability) กับนิสิตปริญญาโท ภาควิชาพยาบาลศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 20 คน โดยสูตรของ ครอนบาค (Cronbach)[1]

$$r\alpha = \frac{K}{K-1}\left(1 - \frac{\Sigma s^2_i}{s^2_t}\right)$$

α = ความเที่ยงของแบบสอบถาม

s^2_i = ความแปรปรวนของแบบสอบถามแต่ละข้อ

s^2_t = ความแปรปรวนของแบบสอบถามทั้งหมด

K = จำนวนข้อในแบบทดสอบ

ได้ค่าความเที่ยงของแบบสอบถาม = 0.92 (ดังปรากฏรายละเอียดการคำนวณในภาคผนวก ก.)

วิธีดำเนินการวิจัย

1. สุ่มตัวอย่างประชากรโดยการจำแนกรายชื่อสมาชิกของสมาคมพยาบาลแห่งประเทศไทยออกตามภาคที่สมาชิกอยู่ จะได้รายชื่อสมาชิกสมาคมพยาบาลแห่งประเทศไทยสาขาภาคกลาง ภาคเหนือ ภาคใต้ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคตะวันออก

จากนั้นจึงทำการสุ่มตัวอย่างประชากรจากรายชื่อของสมาชิกสมาคมพยาบาลฯ แต่ละภาค ภาคละ 200 คน เมื่อได้รายชื่อแล้วผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปตามรายชื่อนั้นโดยทางไปรษณีย์ ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ให้ความสะดวกในการส่งแบบสอบถามคืนมาโดยการปิดแสตมป์

---

[1]สุภาพ วาดเขียน, เครื่องมือวิจัยทางสังคมศาสตร์, (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อักษรประเสริฐ, 2523) หน้า 49.

I16603965

และพิมพ์ชื่อ ที่อยู่ของผู้วิจัยในแบบสอบถาม

ผู้วิจัยใช้เวลาในการติดตามแบบสอบถามและรวบรวมข้อมูลรวมทั้งสิ้น 10 สัปดาห์ ได้รับแบบสอบถามคืนรวม 815 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 81.5 แยกเป็นแบบสอบถามจากสมาชิกสมาคมพยาบาลฯ ภาคกลาง 161 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 80.5 ภาคเหนือ 178 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 89 ภาคใต้ 157 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 78.5 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 173 ฉบับคิดเป็นร้อยละ 86.5 และภาคตะวันออก 146 ฉบับคิดเป็นร้อยละ 73

2. นำแบบสอบถามมาให้คะแนนแต่ละข้อ โดยผู้วิจัยได้กำหนดคะแนนในแต่ละอันดับไว้ดังนี้

มากที่สุด	และเห็นด้วยอย่างยิ่ง	คะแนน 5
มาก	และเห็นด้วย	คะแนน 4
น้อย	และไม่เห็นด้วย	คะแนน 3
น้อยที่สุด	และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	คะแนน 2
ไม่ทราบ		คะแนน 1

สำหรับในส่วนที่ถามถึงโอกาสที่สมาชิกได้รับบริการจากแผนก และโครงการต่าง ๆ ตลอดจนโอกาสที่สมาชิกได้เข้าร่วมในกิจกรรมกับสมาคมพยาบาลฯ นั้น ได้กำหนดคะแนนดังนี้

มากครั้งที่สุด	คะแนน 4
มากครั้ง	คะแนน 3
น้อยครั้ง	คะแนน 2
ไม่เคยเลย	คะแนน 1

3. นำคะแนนที่ได้แต่ละข้อ และแต่ละด้านมาวิเคราะห์ตามวิธีการทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้เครื่อง Computer

ของสถาบันบริการคอมพิวเตอร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อหาอัตราร้อยละ ตลอดจนทดสอบความแปรปรวน (Analysis of Variance) และเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยโดยวิธี Duncan's new multiple range test

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. หาค่าเฉลี่ยของความคิดเห็น โดยใช้สูตร[1]

$$\bar{X} = \frac{\Sigma X}{N}$$

$\bar{X}$ = หมายถึง มัชฌิมเลขคณิต

ΣX = หมายถึง ผลรวมของคะแนนทั้งหมด จำนวน

N = หมายถึง จำนวนข้อมูลในกลุ่มตัวอย่าง

2. หาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้สูตร[2]

$$S.D. = \sqrt{\frac{\Sigma X^2}{N} - \left(\frac{\Sigma X}{N}\right)^2}$$

S.D. หมายถึง ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ΣX หมายถึง ผลรวมทั้งหมดของคะแนนแต่ละตัว

ΣX^2 หมายถึง ผลรวมทั้งหมดของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง

N หมายถึง จำนวนข้อมูลในกลุ่มตัวอย่าง

---

[1]ประคอง กรรณสูต, สถิติศาสตร์ประยุกต์สำหรับครู, พิมพ์ครั้งที่ 5(กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2520), หน้า 40.

[2]เรื่องเดียวกัน, หน้า 67.

3. การวิเคราะห์ความแปรปรวน (Analysis of Variance) เพื่อทดสอบค่าระหว่างค่าคะแนนเฉลี่ยของพยาบาลในแต่ละภาค 5 กลุ่ม โดยใช้ เอฟ - เทสต์ (F - Test) ดังนี้ [1]

แหล่งความแปรปรวน (Source of Variation)	df	S.S.	MS	F
ระหว่างกลุ่ม (Treatment)	k - 1	S.S.treat	$\frac{S.S.treat}{k-1}$	$\frac{MS\ treat}{MS\ With}$
ภายในกลุ่ม (Within)	k(n-1)	S.S.with	$\frac{S.S.With}{k(n-1)}$	
รวม (Total)	n - 1	S.S.Total		

SS treat แทนค่า Sum of Squares ระหว่างกลุ่ม

SS Within แทนค่า Sum of Squares ภายในกลุ่ม

MS treatment แทนค่า Mean of Squares ระหว่างกลุ่ม

MS Within แทนค่า Mean of Squares ภายในกลุ่ม

k แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเปรียบเทียบ

n แทน จำนวนข้อมูลในแต่ละกลุ่มตัวอย่าง

df แทน ชั้นแห่งความเป็นอิสระ

F แทน ค่าทดสอบความแตกต่างระหว่างตัวแปรหลายตัว เพื่อพิจารณาเปรียบเทียบ เอฟ-ดิสทริบิวชั่น (F - Distribution)

---

[1] Allen L. Edwards, Experimental Design in Psychological Research (New York: Holt, Rinehart and Winston, 1964), p.115-134.

ถ้าผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนปรากฏว่า ค่าคะแนนเฉลี่ยของตัวแปรแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ก็ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าคะแนนเฉลี่ยของตัวแปรที่ละคู่ โดยใช้สูตรการคำนวณของ ดันแคนส์ นิว มัลติเปิล เรนจ์ เทสต์ (Duncan's New Multiple Range Test)[1]

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

---

[1] Ibid., P. 136 - 140.